

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії та менеджменту туризму

**Розвиток та перспективи спортивного туризму в закарпатській області:
аналіз потенціалу та рекомендації для подальшого розвитку**

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

Студентка IV курсу 410 групи
Спеціальності 242 «Туризм»
ОП «Міжнародний туризм»
Дем'янчук Олександра Сергіївна

Керівник: доктор географічних наук,
доцент кафедри географії та
менеджменту туризму
Бучко Жанна Іванівна

До захисту допущено:

Протокол Засідання кафедри № ____

від « ____ » _____ 2024 р.

Зав. кафедри _____ д. геогр. н., доцент Король О. Д

Чернівці – 2024

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	6
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I	
Теоретичний аналіз дослідження розвитку спортивного туризму.....	10
1.1. Поняття спортивного туризму.....	10
1.2. Історія та сучасний стан розвитку спортивного туризму.....	11
1.3. Фактори, що впливають на розвиток спортивного туризму в Закарпатті...	12
1.4. Інфраструктура спортивного туризму в Закарпатті.....	13
Висновки до розділу I.....	15
РОЗДІЛ II	
Методологія дослідження спортивного туризму.....	17
2.1. Вибір методів збору та аналізу даних.....	17
2.2. Обґрунтування методологічних підходів.....	19
2.3. Характеристика дослідницької вибірки.....	21
Висновки до розділу II.....	23
РОЗДІЛ III	
Аналіз потенціалу спортивного туризму в Закарпатській області.....	25
3.1. Визначення потенціалу регіону для розвитку спортивного туризму.....	25
3.2. Огляд існуючих спортивних об'єктів та маршрутів.....	30
3.3. Аналіз переваг та недоліків існуючого стану спортивного туризму.....	35

Висновки	до	розділу
III.....		36
РОЗДІЛ IV		
Перспективи розвитку спортивного туризму в Закарпатській області.....		37
4.1. Стратегії розвитку спортивного туризму.....		37
4.2. Можливості для приваблення інвестицій та фінансування.....		42
Висновки	до	розділу
IV.....		43
Висновки.....		44
Список використаних джерел.....		60
Додатки.....		63

Анотація

Бакалаврська кваліфікаційна робота на тему "Розвиток та перспективи спортивного туризму в Закарпатській області: аналіз потенціалу та рекомендації для подальшого розвитку" присвячена дослідженню сучасного стану та перспектив розвитку спортивного туризму в одному з найбільш привабливих регіонів України. Закарпатська область відома своїм багатим природним та культурним потенціалом, який створює сприятливі умови для розвитку різних видів спортивного туризму, таких як пішохідний туризм, велотуризм, каякінг, гірськолижний туризм тощо.

Ключові слова: спортивний туризм, Закарпатська область, туристична інфраструктура, стратегічні рекомендації, SWOT-аналіз, розвиток туризму.

Abstract

The bachelor's qualification thesis on the topic "Development and Prospects of Sports Tourism in Zakarpattia Region: Analysis of Potential and Recommendations for Further Development" is dedicated to studying the current state and prospects of sports tourism development in one of the most attractive regions of Ukraine. Zakarpattia region is known for its rich natural and cultural potential, which creates favorable conditions for the development of various types of sports tourism, such as hiking, cycling tourism, kayaking, skiing tourism, and more.

Keywords: sports tourism, Zakarpattia region, tourist infrastructure, strategic recommendations, SWOT analysis, tourism development.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ О. В. Бойчук

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток спортивного туризму в Закарпатській області є надзвичайно актуальною темою з кількох причин. Закарпаття, з його унікальними природними умовами, багатим історико-культурним спадком та вигідним географічним розташуванням, має величезний потенціал для розвитку різних видів активного відпочинку. Пішохідні маршрути, велосипедні доріжки, гірськолижні курорти, каякінг на річках – всі ці види спортивного туризму можуть стати потужним інструментом економічного розвитку регіону, сприяти залученню туристів як з України, так і з-за кордону. Однак для повного використання цього потенціалу необхідні комплексні дослідження та рекомендації щодо покращення інфраструктури, маркетингових стратегій та управління туристичними ресурсами.

Питання розвитку спортивного туризму досліджуються багатьма вченими як в Україні, так і за кордоном. Серед українських науковців варто відзначити роботи О. Іванченка, який аналізував потенціал гірськолижних курортів України, та Л. Черниш, що досліджувала соціально-економічні аспекти розвитку туристичної галузі в Карпатському регіоні. На міжнародному рівні значний внесок у дослідження спортивного туризму зробили такі вчені, як Саймон Гадсон, який вивчав маркетинг спортивного туризму, та Стефан Бойд, що досліджував вплив активного туризму на здоров'я населення.

Обґрунтування необхідності проведення бакалаврського дослідження за обраною науковою темою. Необхідність проведення даного дослідження обумовлена низкою факторів. По-перше, відсутність комплексного аналізу сучасного стану та перспектив розвитку спортивного туризму в Закарпатській області стримує ефективне використання природного та економічного потенціалу регіону. По-друге, зростаючий інтерес до активного відпочинку потребує розробки нових підходів до організації туристичних послуг. По-третє,

результати цього дослідження можуть стати основою для розробки стратегій розвитку спортивного туризму, що сприятиме покращенню якості життя місцевих жителів та залученню інвестицій.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження – спортивний туризм у Закарпатській області, включаючи його інфраструктуру, види, туристичні маршрути та інші елементи, що визначають рівень розвитку цього сектора.

Предмет дослідження – особливості, тенденції та перспективи розвитку спортивного туризму в Закарпатській області, а також чинники, що впливають на його розвиток, включаючи економічні, соціальні, екологічні аспекти та якість надання туристичних послуг.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження – проведення комплексного аналізу розвитку та перспектив спортивного туризму в Закарпатській області, вивчення його поточного стану, оцінка потенціалу та розробка рекомендацій для подальшого вдосконалення та розвитку цього сектора.

Для досягнення мети дослідження були поставлені наступні завдання:

1. Провести огляд літератури та аналіз джерел інформації з питань спортивного туризму, зокрема в Закарпатській області.
2. Визначити та класифікувати основні види спортивного туризму, популярні в регіоні.
3. Оцінити поточний стан інфраструктури для спортивного туризму в Закарпатській області.
4. Провести соціологічне опитування туристів, що займаються спортивним туризмом у регіоні, для визначення рівня їхньої задоволеності умовами та послугами.
5. Вивчити основні економічні, соціальні та екологічні фактори, що впливають на розвиток спортивного туризму в регіоні.

6. Проаналізувати діяльність туристичних агентств, що пропонують активні тури в Закарпатській області, зокрема їхні маршрути, вартість та якість послуг.

7. Розробити рекомендації щодо покращення інфраструктури, маркетингових стратегій та інших аспектів, що сприятимуть підвищенню привабливості Закарпатської області для спортивних туристів.

8. Сформулювати висновки та пропозиції для місцевих органів влади та підприємців, які можуть сприяти розвитку спортивного туризму в регіоні.

Методи дослідження

Для проведення дослідження було використано ряд методів: аналіз літератури – для вивчення наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених з тематики спортивного туризму; соціологічне опитування – для збору даних про рівень задоволеності туристів умовами та послугами в Закарпатській області; польові дослідження – для оцінки стану інфраструктури туристичних маршрутів та локацій; економічний аналіз – для оцінки впливу спортивного туризму на економіку регіону.

Вихідними даними для розробки даної теми стали 1) статистичні дані про туристичні потоки у Закарпатську область; 2) інформація про наявні туристичні маршрути та локації для спортивного туризму; 3) результати соціологічного опитування туристів; 4) дані про діяльність туристичних агентств, що пропонують спортивні тури в регіоні; 5) наукові праці та статті вітчизняних та зарубіжних дослідників з тематики спортивного туризму.

Таким чином, комплексне дослідження розвитку та перспектив спортивного туризму в Закарпатській області дозволить визначити основні проблеми та можливості цього сектора, розробити ефективні стратегії для залучення туристів та підвищення якості наданих послуг, що в свою чергу сприятиме економічному розвитку регіону.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ

1.1 Поняття спортивного туризму

За формулюванням Шахова М.Ю. Спортивний туризм - це складова сучасного туризму, найбільш активна і динамічна частина туристської діяльності, що базується на громадських засадах. “ Спортивний туризм - це також вид спорту, який включає різноманітні активні туристичні заходи, спортивні походи усіх категорій складності, чемпіонати, першості за усіма видами спортивного туризму (пішохідний, лижний, гірський, водний, велосипедний, мотоциклетний, автомобільний, спелеологічний, вітрильний), комплексні заходи, експедиції. Спортивний туризм має велике значення для розвитку туристичної галузі Закарпатської області. Він приваблює до регіону активних туристів, які зацікавлені у спортивному відпочинку та відкритті нових спортивних можливостей. Це створює нові можливості для розвитку інфраструктури, такі, як розбудова спортивних об’єктів, готелів та інших розважальних закладів, що забезпечують різноманітність послуг для спортивних туристів.”[21]

Крім того, спортивний туризм сприяє збільшенню зайнятості в регіоні, оскільки потребує праці в галузі послуг та іншій супутній інфраструктурі, такі, як транспортні послуги, магазини та ресторани. Зростання популярності спортивного туризму також може збільшити туристичний потік до регіону, що сприятиме розвитку інших галузей, зокрема готельної та ресторанної індустрії.

Крім економічного впливу, спортивний туризм має позитивний вплив на здоров’я та фізичну форму людей, що займаються спортом, та забезпечує здоровий спосіб життя. Він також сприяє збереженню природних ресурсів та дикої природи, оскільки активні спортивні туристи зазвичай дбають про довкілля та дотримуються правил екологічної безпеки.

Отже, спортивний туризм може відігравати важливу роль у розвитку туристичної галузі Закарпатської області, сприяючи економічному розвитку, збереженню довкілля та покращенню здоров'я населення.

1.2. Історія та сучасний стан розвитку спортивного туризму

Історія спортивного туризму має глибокі корені, які сягають до самого початку людської цивілізації. Закарпаття було заселене з доби пізнього палеоліту (бл. 4 тис. р. до н.е.). Цією територією пройшли племена фракійців, даків, кельтів, скіфів, сарматів, гунів, аварів, в епоху "великого переселення народів" - вандали, готи та ін. Близько II ст. тут з'явилися білі хорвати. На рубежі IX-X ст. цією територією мігрували угорські племена [15]. У минулому спортивний туризм часто асоціювався з воєнними походами, полюванням та експедиціями на невідомі території. В середньовіччі лицарі вирушали у кільцеві турніри та кавалерійні змагання, а джентльмени відвідували відомі курорти для полювання та риболовлі. Протягом історії спортивний туризм розвивався, включаючи різноманітні форми активного відпочинку та розваг.

Згідно з визначенням одного з вчених, історія спортивного туризму може бути описана як розвиток та еволюція активного відпочинку та подорожей, спрямованих на фізичну активність та спортивні заходи. У минулому спортивний туризм часто асоціювався з військовими походами, полюванням та експедиціями на невідомі території. З часом він став ширше розглядатися як засіб підтримки здорового способу життя, засобу покращення фізичного та психологічного стану людини, а також як спосіб спілкування з природою та отримання нових вражень.

Відомий вчений Джон Хілл описує історію спортивного туризму як послідовний процес, що почався з ранніх форм військового туризму та подорожей в різні регіони з метою вивчення та дослідження. Згодом спортивний туризм перетворився на популярну форму відпочинку, яка

включала в себе різноманітні активності, такі як альпінізм, велосипедні тури, водні види спорту, пішохідні походи та інші. Зараз історія спортивного туризму продовжує розвиватися, а його форми та напрямки стають все більш різноманітними та доступними для широкого кола людей.

Сучасний стан розвитку спортивного туризму характеризується широким спектром активностей та послуг, які пропонуються для туристів у всьому світі. Спортивний туризм став важливим сегментом туристичної індустрії, що привертає мільйони людей з усього світу. Сьогодні спортивний туризм включає в себе різноманітні види діяльності, такі як альпінізм, гірський туризм, велосипедні тури, водні види спорту, пішохідні походи, екстремальні види спорту тощо. Туристи обирають ці види відпочинку як спосіб не лише розваг, але й для підтримки здорового способу життя, пошуку нових вражень та відкриття для себе нових місць та культур.

У сучасному світі спортивний туризм є важливим елементом розвитку туристичної галузі в багатьох країнах. Він створює робочі місця, сприяє розвитку інфраструктури та підвищенню економічного зростання. Багато країн активно інвестують у розвиток спортивного туризму, сприяючи створенню нових маршрутів, об'єктів інфраструктури та послуг для туристів.

1.3. Фактори, що впливають на розвиток спортивного туризму в Закарпатті

Розвиток спортивного туризму в Закарпатті залежить від ряду факторів, які враховують специфіку цього регіону. Ось деякі з найважливіших факторів, що впливають на розвиток спортивного туризму в Закарпатті:

1. Природні ресурси. Закарпаття славиться своїми живописними гірськими ландшафтами, річками, озерами та лісами. Ці природні ресурси створюють ідеальні умови для проведення різноманітних видів спортивного

туризму, таких як гірський туризм, велосипедні походи, водні види спорту тощо.

2. Гірські курорти та інфраструктура. Наявність гірських курортів і сучасної інфраструктури, таких як траси для лижного спорту, гірські маршрути для альпінізму та скелелазіння, сприяє розвитку спортивного туризму в регіоні.

3. Традиції спортивного життя. Закарпаття має багаті традиції у спортивному житті, зокрема у гірськолижному спорті, туризмі та водних видів спорту. Ці традиції створюють підґрунтя для розвитку спортивного туризму.

4. Культурне та історичне спадщина. Багата культурна та історична спадщина Закарпаття привертає туристів, які цікавляться не лише активним відпочинком, але й вивченням місцевої культури та історії.

5. Туристична інфраструктура. Розвинена туристична інфраструктура, така як готелі, кемпінги, туристичні агентства та екскурсійні маршрути, сприяє зручності та привабливості регіону для спортивного туризму.

6. Маркетингові та рекламні заходи. Промоційні заходи, спрямовані на підвищення відомості про спортивні можливості Закарпаття серед туристів, можуть позитивно впливати на розвиток спортивного туризму в регіоні.

7. Географічне розташування. Закарпаття має кордони з Угорщиною, Словаччиною та Румунією, що робить його доступним для міжнародного туризму та сприяє обміну культурними та спортивними звичаями.

8. Підтримка місцевих влад. Розвиток спортивного туризму може бути сприяним активною підтримкою місцевих влад та туристичних організацій, які просувають спортивні заходи та створюють умови для спортивного відпочинку.

Ці фактори разом забезпечують сприятливі умови для розвитку спортивного туризму в Закарпатті та приваблюють туристів, які шукають активний та захоплюючий відпочинок у природних умовах гірського регіону.

1.4 Інфраструктура спортивного туризму в Закарпатті

Інфраструктура спортивного туризму - це комплекс об'єктів, послуг і ресурсів, які створюються з метою забезпечення та підтримки активного відпочинку та спортивних заходів у природному середовищі. Ця інфраструктура спрямована на задоволення потреб спортивних туристів та сприяє розвитку туристичного руху в регіоні. Основні складові інфраструктури спортивного туризму включають:

1. Туристичні маршрути та стежки. Розробка та позначення туристичних маршрутів та стежок для пішоходів, велосипедистів, гірських лижників, гірських велосипедистів тощо.

2. Спортивні об'єкти. Бази для занять активними видами спорту, такими як гірськолижні курорти, катальні центри, спортивні майданчики для водних видів спорту на річках і озерах.

3. Гірські притулки і туристичні центри. Притулки для туристів, гірські хати, кемпінги, готелі та гостьові будинки, які надають проживання для спортивних туристів.

4. Інформаційна підтримка. Створення та підтримка інформаційних центрів, де туристи можуть отримати інформацію про маршрути, обладнання, безпеку та інші аспекти спортивного туризму.

5. Охорона природи та безпека. Заходи з охорони природи, збереження біорізноманіття та забезпечення безпеки для спортивних туристів у відповідності до міжнародних та національних стандартів.

6. Транспортна доступність. Розвиток транспортної мережі, що забезпечує доступність до спортивних туристичних об'єктів із різних районів.

7. Супутні сервіси. Наявність ресторанів, кафе, магазинів спортивного товару, прокату обладнання, медичних пунктів та інших сервісів, що допомагають забезпечити комфорт та безпеку туристів.

Ця інфраструктура є ключовою для розвитку спортивного туризму і сприяє його популярності та розвитку як галузі в тому чи іншому регіоні.

На Закарпатті існують численні об'єкти інфраструктури, які відіграють важливу роль у розвитку спортивного туризму та приваблюють багато туристів та спортсменів. Ось кілька найпопулярніших об'єктів інфраструктури на Закарпатті:

1. Гірські курорти:

- Драгобрат. Цей курорт приваблює туристів своїми високими гірськими схилами, різноманітними трасами і гарними умовами для катання.

2. Природні парки та заповідники:

- НП "Синевир". Цей парк розташований на території Карпатських гір і відомий своєю багатою флорою та фауною, а також численними туристичними маршрутами

- НП "Ужанський". Відомий своїми величними лісами, карпатськими озерами та гірськими пасмами, які пропонують великий вибір маршрутів для пішоходів та гірських походів.

3. Річки та озера:

- Тиса. На Закарпатті протікає річка Тиса, де можна здійснювати різні види водних розваг, такі як каякінг, рафтинг та веслування.

- Синевірське озеро. Це найбільше озеро в Українських Карпатах, відоме своєю кришталево чистою водою та прекрасними гірськими краєвидами.

4. Гірські стежки та маршрути:

- Піп Іван. Один з найвищих гірських піків в Україні, який пропонує великий вибір маршрутів для гірських походів та альпінізму.

- Мармароський хребет. Це довге гірське пасмо, яке пропонує безліч маршрутів для пішоходів та гірських прогулянок.

Ці об'єкти в поєднанні з інфраструктурою становлять основу для розвитку спортивного туризму на Закарпатті та приваблюють туристів з різних країн своєю красою та різноманітним видів відпочинку.

Висновки до Розділу I

В розділі наводиться системний огляд основних аспектів спортивного туризму. Розглянуто поняття спортивного туризму, його історію та сучасний стан розвитку, фактори, що впливають на його розвиток, та інфраструктуру, яка створюється для підтримки активного відпочинку та спортивних заходів у природному середовищі.

Поняття спортивного туризму розкриває його суть як форму туризму, яка включає участь у спортивних заходах та розвагах під час подорожей та відпочинку. Розділ також вказує на історичний шлях розвитку спортивного туризму та його сучасний стан як популярної форми активного відпочинку.

Фактори, які впливають на розвиток спортивного туризму, охоплюють різноманітні аспекти, такі як соціоекономічні, культурні, екологічні та технологічні. Ці фактори визначають тенденції розвитку спортивного туризму та сприяють формуванню відповідної інфраструктури.

Інфраструктура спортивного туризму включає різноманітні об'єкти та сервіси, які створюються для підтримки активного відпочинку та спортивних заходів. Вона є ключовим елементом розвитку спортивного туризму і забезпечує комфорт та безпеку для туристів та спортсменів.

РОЗДІЛ II МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ

2.1. Вибір методів збору та аналізу даних

У цьому розділі описано методологічний підхід до збору та аналізу даних, що використовувався для дослідження розвитку та перспектив спортивного туризму в Закарпатській області. Основні методи збору даних включали огляд літератури, анкетування, інтерв'ю з експертами та спостереження. Аналіз даних здійснювався за допомогою кількісних та якісних методів.

Методи збору даних

1. Огляд літератури

- Мета: Зібрати та систематизувати існуючі теоретичні знання та емпіричні дані про спортивний туризм.
- Джерела: Наукові статті, монографії, дисертації, звіти та інші академічні та практичні джерела.
- Процедура: Аналіз літератури включав вивчення публікацій, що стосуються спортивного туризму в загальному та в Закарпатській області зокрема. Це дозволило визначити основні концепції, історичні аспекти, сучасні тенденції та проблеми

2. Опитування

- Мета: Отримати первинні дані про досвід, мотивації та задоволеність туристів, які займаються спортивним туризмом у Закарпатській області.
- Інструмент: Розроблений опитувальник, що включав закриті та відкриті питання.
- Процедура: Опитування проводилося як в онлайн-форматі, так і особисто серед туристів у популярних туристичних місцях. Зібрані відповіді були використані для кількісного аналізу тенденцій та моделей поведінки туристів.

3. Спостереження

- Мета: Оцінити стан інфраструктури та якість послуг на місцях.
- Інструмент: План спостереження.
- Процедура: Спостереження проводилося в місцях активного туризму, таких як гірські маршрути, туристичні бази, притулки тощо. Цей метод допоміг отримати візуальне та практичне уявлення про інфраструктуру та її відповідність потребам туристів.

Методи аналізу даних

1. Кількісний аналіз

- Мета: Виявити основні тенденції та моделі поведінки туристів.
- Інструмент: Статистичний аналіз з використанням програмного забезпечення (наприклад, SPSS, Excel).
- Процедура: Дані, зібрані через анкетування, були проаналізовані за допомогою описової статистики (середні значення, медіана, мода) та кореляційного аналізу для виявлення зв'язків між змінними (наприклад, мотивація до подорожей та задоволеність інфраструктурою).

2. Якісний аналіз

- Мета: Зрозуміти глибші аспекти та контекстні фактори, що впливають на розвиток спортивного туризму.
- Інструмент: Контент-аналіз.
- Процедура: Інтерв'ю та спостереження були проаналізовані шляхом кодування текстів та виділення основних тем та категорій. Це дозволило виявити ключові проблеми та перспективи розвитку спортивного туризму.

3. Синтез даних

- Мета: Створити комплексне уявлення про стан та перспективи спортивного туризму в Закарпатській області.
- Інструмент: Інтеграція кількісних та якісних даних.

- Процедура: Результати кількісного та якісного аналізу були об'єднані для розробки рекомендацій щодо покращення інфраструктури та послуг спортивного туризму.

Використання комплексного підходу до збору та аналізу даних забезпечило всебічне та глибоке дослідження розвитку та перспектив спортивного туризму в Закарпатській області. Це дозволило отримати як кількісні, так і якісні дані, необхідні для формулювання обґрунтованих висновків та рекомендацій.

2.2 Обґрунтування методологічних підходів

У даному розділі розглянуто основні методологічні підходи, які були використані для дослідження розвитку та перспектив спортивного туризму в Закарпатській області. Обґрунтування вибору цих підходів базується на необхідності забезпечення комплексного та всебічного аналізу теми дослідження, а також на досягненні надійних та валідних результатів.

Методологічні підходи

1. Системний підхід

- Обґрунтування: Системний підхід дозволяє розглядати спортивний туризм як складну систему, що складається з взаємопов'язаних компонентів (економічних, соціальних, екологічних, інфраструктурних тощо). Це забезпечує цілісне розуміння функціонування та розвитку цієї сфери.

- Застосування: Використання системного підходу дозволило врахувати взаємозв'язки між різними аспектами спортивного туризму, що впливають на його розвиток в Закарпатській області.

2. Інтегрований підхід

- Обґрунтування: Інтегрований підхід передбачає поєднання кількісних та якісних методів дослідження. Це дозволяє отримати більш глибокі та всебічні дані, поєднуючи статистичний аналіз з аналізом контенту та експертних думок.

- Застосування: Опитування та спостереження були використані для збору даних, а їхній подальший інтегрований аналіз дозволив отримати комплексне уявлення про стан та перспективи спортивного туризму.

3. Компаративний підхід

- Обґрунтування: Компаративний підхід дозволяє порівнювати різні аспекти розвитку спортивного туризму в Закарпатській області з іншими регіонами або країнами. Це допомагає виявити унікальні особливості та загальні тенденції.

- Застосування: Порівняння розвитку спортивного туризму в Закарпатті з іншими туристичними регіонами дозволило виявити сильні та слабкі сторони, а також розробити обґрунтовані рекомендації.

4. Емпіричний підхід

- Обґрунтування: Емпіричний підхід базується на збиранні та аналізі реальних даних, що дозволяє отримати достовірні результати, які відображають актуальний стан справ.

- Застосування: Проведення анкетування та інтерв'ю, а також спостереження на місцевості забезпечило отримання емпіричних даних, необхідних для детального аналізу стану спортивного туризму в регіоні.

Обґрунтування вибору методів

1. Опитування

- Обґрунтування: Опитування дозволяє швидко зібрати дані від великої кількості респондентів, що забезпечує статистичну надійність та репрезентативність результатів.

- Застосування: Опитування туристів, що займаються спортивним туризмом у Закарпатській області, дозволило виявити їхні мотивації, рівень задоволеності та основні проблеми, з якими вони стикаються.

2. Спостереження

- Обґрунтування: Спостереження дозволяє безпосередньо оцінити стан інфраструктури та якість послуг, що надаються туристам.

- Застосування: Спостереження на туристичних об'єктах та маршрутах дало можливість отримати практичне уявлення про стан інфраструктури та її відповідність потребам туристів.

3. Контент-аналіз

- Обґрунтування: Контент-аналіз дозволяє виявити основні теми та категорії, що з'являються у текстових даних, таких як інтерв'ю та літературні джерела.

- Застосування: Аналіз інтерв'ю та наукової літератури допоміг виявити ключові проблеми та перспективи розвитку спортивного туризму.

Вибір цих методологічних підходів та методів збору і аналізу даних забезпечив всебічне та глибоке дослідження теми, що сприяло формуванню обґрунтованих висновків та рекомендацій щодо розвитку спортивного туризму в Закарпатській області

2.3. Характеристика дослідницької вибірки

Для проведення дослідження щодо розвитку та перспектив спортивного туризму в Закарпатській області була сформована дослідницька вибірка, яка включає кілька ключових груп респондентів та об'єктів дослідження. Характеристика вибірки забезпечила різноманітність даних та репрезентативність результатів, що є важливим для отримання достовірних висновків.

Основні групи респондентів:

1. Туристи, що займаються спортивним туризмом:

- Кількість респондентів: 150 осіб.

- Критерії відбору: Туристи, які активно займаються різними видами спортивного туризму (гірськолижний туризм, пішохідний туризм, велотуризм, водний туризм тощо) у Закарпатській області.

- Соціально-демографічні характеристики: Респонденти різного віку (від 18 до 60 років), статі, рівня освіти та професійної діяльності.

- Географічне походження: Туристи з різних регіонів України, а також іноземні туристи, які відвідують Закарпаття.

2. Представники туристичних агентств та організаторів спортивного туризму:

- Кількість респондентів: 20 осіб.

- Критерії відбору: Представники туристичних агентств, які спеціалізуються на організації спортивного туризму, а також незалежні організатори спортивних турів.

- Посадові позиції: Менеджери, власники агентств, туроператори та інші фахівці, залучені до організації спортивного туризму.

3. Місцеві адміністратори та представники органів управління:

- Кількість респондентів: 10 осіб.

- Критерії відбору: Представники місцевих органів влади та управління, які відповідають за розвиток туризму та інфраструктури в Закарпатській області.

- Посадові позиції: Керівники відділів туризму, економічного розвитку, інфраструктури та екології.

4. Місцеві підприємці та власники об'єктів туристичної інфраструктури:

- Кількість респондентів: 15 осіб.

- Критерії відбору: Підприємці, які володіють та керують туристичними об'єктами (готелі, кемпінги, спортивні бази, туристичні притулки) в Закарпатській області.

Основні об'єкти дослідження:

1. Туристичні маршрути:

- Включено: Основні туристичні маршрути, популярні серед любителів спортивного туризму в Закарпатській області (гірські маршрути, велосипедні маршрути, водні маршрути).

- Критерії вибору: Популярність серед туристів, рівень складності, доступність та інфраструктурна забезпеченість.

2. Туристичні об'єкти:

- Включено: Готелі, кемпінги, спортивні бази, туристичні притулки та інші об'єкти, що надають послуги туристам.

- Критерії вибору: Розташування, рівень комфорту, доступність та послуги, що надаються.

Методи збору даних:

- Опитування туристів Анкети були розроблені для збору даних про мотивацію, задоволеність, проблеми та очікування туристів.

- Спостереження: Спостереження на туристичних об'єктах та маршрутах для оцінки стану інфраструктури та якості послуг.

Вибіркова сукупність, яка включає різноманітні групи респондентів та об'єкти дослідження, дозволила отримати всебічну картину розвитку спортивного туризму в Закарпатській області, що є необхідним для формування обґрунтованих висновків та рекомендацій.

Висновки до Розділу II

У розділі II "Методологія дослідження" було проведено аналіз методів збору та аналізу даних, обґрунтовано методологічні підходи та надано характеристику дослідницької вибірки.

Вибір методів збору та аналізу даних був здійснений з урахуванням особливостей досліджуваної проблеми та поставлених завдань. Було обрано такі методи, як анкетування, спостереження, аналіз документів та літературних

джерел. Ці методи дозволяють отримати комплексні дані та провести їх аналіз з метою висунення обґрунтованих висновків.

Методологічні підходи були обрані з урахуванням сучасних тенденцій у науковому дослідженні та відповідають вимогам наукової об'єктивності та достовірності результатів. Кожен методичний підхід був ретельно обґрунтований з урахуванням його переваг та можливих обмежень.

Характеристика дослідницької вибірки була проведена з метою чіткого визначення об'єкта та обсягу дослідження. Були враховані критерії вікового та соціального статусу респондентів, а також географічні особливості.

Загальний аналіз методології дослідження дозволяє зробити висновок про належну підготовку та обґрунтованість підходів, що використовувалися в рамках дослідження, та гарантує високу якість та достовірність отриманих результатів.

РОЗДІЛ III АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

3.1. Визначення потенціалу регіону для розвитку спортивного туризму в Закарпатській області

Закарпатська область, розташована в західній частині України, є унікальним регіоном з багатими природними, історико-культурними та географічними ресурсами, що створює значний потенціал для розвитку спортивного туризму. Оцінка потенціалу регіону є ключовим кроком для визначення стратегічних напрямів розвитку та ефективного використання його ресурсів.

Природні ресурси

Закарпатська область, розташована в західній частині України, є унікальним регіоном з багатими природними ресурсами, що створює значний потенціал для розвитку спортивного туризму. Оцінка природних ресурсів є важливим кроком для визначення можливостей та напрямів розвитку спортивного туризму в цьому регіоні.

Гори і ландшафти

1. Карпати

- Гірські масиви. Закарпаття славиться своїми мальовничими Карпатами, які є головним природним ресурсом для розвитку гірськолижного, пішохідного, вело- та альпіністського туризму. Карпати приваблюють туристів

своєю різноманітністю флори і фауни, унікальними ландшафтами, а також можливістю займатися різними видами активного відпочинку.

- Гірськолижні курорти. В Закарпатті є кілька популярних гірськолижних курортів, таких як Драгобрат та Пилипець, які щорічно приймають тисячі туристів з України та зарубіжжя. Курорти обладнані сучасними підйомниками, готелями та інфраструктурою, що сприяє розвитку зимових видів спорту.

2. Печери та каньйони

- Природні утворення. Закарпаття багате на природні утворення, такі як печери та каньйони, що сприяють розвитку спелеотуризму та каньйонінгу. Печери, такі як "Карстова печера" та інші, є популярними серед туристів та дослідників.

Водні ресурси

1. Річки та озера

- Великі річки. Закарпаття має значну кількість річок, таких як Тиса, Латориця, Уж та інші, які створюють можливості для розвитку водних видів туризму, таких як каякінг, рафтинг та риболовля. Річки забезпечують відмінні умови для організації активного відпочинку на воді.

- Озера. Озера, такі як Синевирське озеро, є популярними туристичними об'єктами, які приваблюють туристів своєю красою та можливістю займатися різними видами водних видів спорту.

2. Термальні джерела

- Оздоровчий туризм. Наявність термальних джерел в Закарпатті, таких як Косино та Берегово, є важливим ресурсом для розвитку оздоровчого та рекреаційного туризму. Термальні джерела приваблюють туристів цілий рік, забезпечуючи можливості для релаксації та оздоровлення.

Ліси та природні парки

1. Ліси

- Різноманітність флори та фауни. Закарпаття багате на густі ліси, які є домом для різноманітних видів рослин і тварин. Ліси створюють ідеальні умови для розвитку пішохідного туризму, велотуризму та кемпінгу. Прогулянки лісами та перебування на природі сприяють фізичному та психічному здоров'ю туристів

2. Природні парки та заповідники

- Природоохоронні території. Закарпаття має кілька природних парків та заповідників, таких як Національний природний парк "Синевир" та Ужанський національний природний парк, які забезпечують збереження природних ландшафтів та екосистем. Ці території є важливими для розвитку екотуризму та освіти туристів щодо важливості збереження природи.

Кліматичні умови

1. Сприятливий клімат

- Різноманітність кліматичних зон. Закарпаття характеризується помірним кліматом з чітко вираженими сезонами, що дозволяє займатися різними видами спортивного туризму протягом усього року. Взимку туристи можуть насолоджуватися гірськолижними курортами, а влітку — пішохідними та веломаршрутами, водними видами спорту.

2. Сезонність

- Зимовий туризм. Зимові місяці приваблюють туристів на гірськолижні курорти, де вони можуть займатися лижним спортом, сноубордингом та іншими зимовими видами спорту.

- Літній туризм. Влітку туристи можуть насолоджуватися пішохідними маршрутами, велотуризмом, рафтингом та іншими видами активного відпочинку.

Природні ресурси Закарпатської області створюють величезний потенціал для розвитку різних видів спортивного туризму. Гори, річки, озера, термальні джерела, ліси та природні парки надають широкі можливості для активного

відпочинку, оздоровлення та рекреації. Сприятливі кліматичні умови та сезонність дозволяють займатися спортивним туризмом протягом усього року, що робить Закарпаття привабливим регіоном для туристів з усього світу.

Історико-культурні ресурси

Історико-культурні рекреаційні ресурси - це культурні об'єкти, пам'ятки історії, архітектури, етнографічні особливості місцевості, які є важливим фактором задоволення потреб пізнавально-культурної рекреації.[18]

Архітектурні пам'ятки.

Історико-культурні ресурси Закарпаття відіграють значну роль у розвитку спортивного туризму, сприяючи розширенню інфраструктури та урізноманітненню туристичних пропозицій. Цей розділ присвячений визначенню потенціалу регіону за історико-культурними критеріями та можливостям їх використання для розвитку спортивного туризму.

Культурно-історичні пам'ятки

1. Культурні об'єкти. Закарпаття багате на історичні пам'ятки, такі як замки, церкви, музеї та інші архітектурні та культурні об'єкти, які привертають увагу туристів. Вони створюють унікальну атмосферу для проведення спортивних заходів, таких як фестивалі, змагання та екскурсії.

2. Історичні міста та селища. Закарпатські міста та селища, такі як Ужгород, Мукачево, Берегове та інші, мають багату історію та культурний спадок, який можна використовувати для організації спортивних заходів. Старовинні вулички, площі та історичні пам'ятки створюють прекрасну атмосферу для проведення спортивних змагань та заходів.

Традиційні культурні заходи

1. Фольклорні та етнографічні заходи. У Закарпатті часто проводяться різноманітні фольклорні та етнографічні заходи, які відображають традиції та культуру регіону. Ці заходи можуть бути відмінним доповненням до

спортивних подій, створюючи унікальну атмосферу та можливості для ознайомлення з місцевою культурою та традиціями.

Туристична інфраструктура

1. Готелі та ресторани. Наявність готелів, ресторанів та інших гостьових послуг у Закарпатті робить регіон привабливим для проведення різних видів спортивних заходів. Туристи можуть скористатися різноманіттям готельних пропозицій та ресторанів під час відвідування регіону.

Перспективи використання історико-культурних ресурсів для спортивного туризму:

1. Організація спортивних заходів. Місцеві історичні міста та пам'ятки можуть стати прекрасним фоном для проведення різних видів спортивних заходів, таких як змагання зі спортивного туризму, велопробіги, туристичні естафети тощо.

2. Туристичні маршрути. Маршрути, що об'єднують історичні пам'ятки та природні об'єкти, можуть стати популярними серед любителів активного відпочинку. Вони дозволять туристам насолоджуватися красою природи та ознайомлюватися з культурою та історією регіону під час спортивних походів чи велопогулянок.

3. Спортивно-туристичні заходи. Проведення фестивалів, ярмарків та інших культурно-спортивних заходів може стати частиною інтегрованої стратегії розвитку спортивного туризму. Ці заходи привертають увагу як місцевого населення, так і туристів, сприяючи популяризації регіону та його спортивного потенціалу.

Історико-культурні ресурси Закарпаття є невичерпним джерелом можливостей для розвитку спортивного туризму. Їх правильне використання та інтеграція в спортивну інфраструктуру регіону може значно підвищити його привабливість для туристів та сприяти розвитку туристичної галузі.

Екологічні фактори

Екологічні фактори Закарпаття грають важливу роль у розвитку спортивного туризму, оскільки регіон відомий своєю непорушною природою та різноманітним екосистем. Нижче розглянемо деякі ключові аспекти, які впливають на потенціал регіону для спортивного туризму з екологічної перспективи

1. Гірські ландшафти. Закарпаття відоме своїми гірськими масивами, що створюють ідеальні умови для розвитку гірського туризму. Гори пропонують різноманітні можливості для активного відпочинку, такі як скелелазіння, гірський туризм, велосипедні маршрути та сплави по гірських річках.

2. Водні ресурси. Регіон багатий на річки, озера та водоспади, які створюють великий потенціал для водних видів спорту, таких як веслування, каякінг, раптові та водні екскурсії.

3. Лісові масиви. Ліси Закарпаття є частиною унікального біорізноманіття та створюють чудові умови для пішохідних та велосипедних прогулянок, а також для організації екологічних маршрутів та екскурсій.

4. Заповідники та природні парки. Регіон має численні заповідники та природні парки, де відбуваються різноманітні екологічні заходи та заходи для підтримки біорізноманіття. Це створює унікальні можливості для спортивного туризму, особливо для екотуризму та експедиційного туризму.

5. Охорона природи. Закарпатська область активно працює над охороною та відновленням своїх екосистем. Збереження природи та створення екологічно чистих маршрутів та об'єктів сприяє збереженню природного середовища та приваблює туристів, які цінують екологічно чистий відпочинок.

Екологічні фактори Закарпаття забезпечують широкий спектр можливостей для розвитку спортивного туризму та привертають увагу любителів активного відпочинку, які цінують взаємодію з природою та дотримання екологічних принципів.

3.2. Огляд існуючих спортивних об'єктів та маршрутів

Огляд існуючих спортивних об'єктів та маршрутів в Закарпатській області є важливим кроком у розвитку спортивного туризму. Регіон відомий своїми природними цікавинками та різноманітними спортивними можливостями. Ось деякі з найбільш популярних об'єктів та маршрутів:

Гірські маршрути

Огляд існуючих гірських маршрутів в Закарпатській області дає можливість підкреслити різноманітність та привабливість цього регіону для спортивного туризму. Нижче представлено огляд деяких з найбільш популярних гірських маршрутів:

1. Маршрут на Говерлу. Говерла - найвища гора України, тому маршрут (див. Рис. 1) на її вершину є одним із найпопулярніших серед туристів та любителів гірських прогулянок. Маршрут включає підйом через чарівний ліс, а потім по схилах вершини, де можна насолодитися чудовими видами.

2. Маршрут на Петрос. Гора Петрос також відома своїми панорамними видами на Карпати. Маршрут (див. Рис. 1) веде через живописні ліси та гірські поляни, де можна зустріти унікальну рослинність та дикі тварини.

3. Маршрут на Піп Іван. Гора Піп Іван є однією з найвищих вершин українських Карпат, і її підйом - справжнім випробуванням для туристів. Маршрут (див. Рис.2) веде через гірські потоки та ліси, а потім по схилах гори, де можна насолодитися захоплюючими видами на оточуючі вершини.

4. Маршрут на гору Гемба. Цей маршрут (див. Рис. 3) пропонує відмінні можливості для гірського туризму, а також можливість дослідження гірських луків та лісів.

5. Маршрут на гору Маковицю. Гора Маковиця відома своєю красою та неповторною атмосферою. Маршрут пролягає через мальовничі долини та струмки, а потім веде на вершину гори, де можна насолодитися захоплюючими видами на околиці.

Ці гірські маршрути представляють лише частину багатогранного спортивного потенціалу Закарпатської області, який приваблює любителів активного відпочинку з усього світу.

Велосипедні маршрути

Огляд існуючих велосипедних маршрутів в Закарпатській області відображає різноманітність та привабливість цього регіону для любителів велосипедних прогулянок. Нижче наведено огляд деяких з найбільш популярних велосипедних маршрутів:

1. Маршрут "Львівський велосипедний шлях". Цей маршрут починається в місті Львові та пролягає через Закарпатську область, охоплюючи мальовничі місцевості та села. Він пропонує велосипедистам відмінну можливість насолоджуватися культурними та природними пам'ятками регіону.

2. Маршрут "Карпатський велосипедний шлях". Цей маршрут пролягає через гірські хребти та долини Карпат, де велосипедисти можуть насолоджуватися захоплюючими пейзажами та відчувати атмосферу гірського туризму.

3. Велосипедні маршрути в околицях Славського та Буковеля. Ці популярні гірські курорти пропонують велосипедистам різноманітні маршрути з різними рівнями складності, де можна насолоджуватися гірськими ландшафтами та пройти через ліси та поляни.

4. Маршрут "Велосипедний шлях по річці Тиса". Цей маршрут пролягає вздовж річки Тиса, пропонуючи велосипедистам можливість насолоджуватися мальовничими пейзажами річкової долини та відвідати цікаві місцевості вздовж берегів.

5. Велосипедні маршрути в природних парках та заповідниках. Велика частина Закарпатської області включає в себе природні парки та заповідники, де велосипедисти можуть насолоджуватися неповторними природними ландшафтами та мальовничими місцевостями.

Ці велосипедні маршрути демонструють різноманіття та красу велосипедних маршрутів у Закарпатській області, які приваблюють любителів велосипедних прогулянок з усього світу.

Річкові маршрути

Огляд існуючих річкових маршрутів в Закарпатській області відображає різноманітність та красу водних шляхів, які приваблюють любителів водного туризму та каякінгу. Нижче наведено огляд деяких з найбільш популярних річкових маршрутів:

1. Річка Тиса. Річка Тиса пропонує чудові умови для водного туризму, зокрема для каякінгу та каное. Мальовничі ландшафти та спокійні води річки створюють ідеальні умови для відпочинку та відчуття гармонії з природою.

2. Річка Уж. Річка Уж також є популярним напрямком для водного туризму в Закарпатті. Вона відома своїми живописними берегами та кристально чистими водами, що робить її ідеальним місцем для каякінгу та водних екскурсій.

3. Річка Росавка. Ця невелика річка протікає через мальовничі долини та ліси Закарпаття, створюючи чудові умови для спокійного веслування та відпочинку в природі.

4. Річка Чорна Тиса. Цей річковий маршрут пропонує цікаві пригоди та захоплюючі краєвиди, пролягаючи через гірські ущелини та затишні села.

5. Річка Латориця. Незвичайні природні ландшафти та багаті водні ресурси річки Латориці роблять її популярним напрямком для водного туризму в області.

Ці річкові маршрути надають унікальну можливість насолоджуватися природою Закарпаття з водної перспективи та досліджувати його красу та мальовничість.

Гірські лижні курорти

Огляд існуючих гірських лижних курортів в Закарпатській області відображає багатство та різноманітність відомих місць для зимового відпочинку та лижних катань. Нижче наведено огляд деяких з найпопулярніших гірських лижних курортів:

1. Драгобрат. Цей курорт розташований у верховинах Карпат та славиться своїми величезними вершинами та довгими трасами для катання (Рис. 4).

2. Пилипець. Цей мальовничий курорт знаходиться у північній частині Закарпаття і відомий своїми засніженими лісами та комфортабельними гірськими готелями. (Рис. 5).

Ці гірські лижні курорти надають відмінну можливість для активного відпочинку взимку, незалежно від рівня підготовки та уподобань, та дозволяють насолоджуватися красою Карпатських гір та відчути атмосферу зимового відпочинку.

Природні парки та заповідники

Огляд існуючих природних парків та заповідників в Закарпатській області відображає величезне різноманіття унікальних екосистем, які пропонуються для відвідування та дослідження. Нижче наведено огляд деяких з найбільш відомих природних парків та заповідників:

1. Народний природний парк "Синевир". Розташований у гірському масиві Синевирської Поляни, цей парк славиться своїми мальовничими пейзажами, гірськими озерами та різноманітними видами флори та фауни.

2. Карпатський біосферний заповідник. Цей заповідник включає в себе різноманітні екосистеми, від гірських хвойних лісів до лук та водних екосистем. Він є домівкою для багатьох видів рідкісних рослин та тварин.

3. Ужанський національний природний парк. Розташований на півдні Закарпаття, цей парк відомий своїми живописними гірськими пейзажами, горами, озерами та водоспадами.

4. Апшинецький заказник. Цей об'єкт розташований у верхів'ях Чорної Тиси та відомий своїми гірськими лісами та природними ландшафтами.

5. Поляницький ландшафтний заповідник. Розташований у східній частині Карпат, цей заповідник пропонує унікальні природні ландшафти, включаючи альпійські луки та гірські вершини.

Ці природні парки та заповідники є прекрасними місцями для відвідування, де можна насолоджуватися величністю природи, вивчати місцеву флору та фауну, а також проводити активний відпочинок в гірських умовах.

Огляд існуючих спортивних об'єктів та маршрутів допоможе підкреслити потенціал регіону та залучити увагу туристів до спортивного туризму в Закарпатті.

3.3. Аналіз переваг та недоліків існуючого стану спортивного туризму

Аналіз переваг та недоліків існуючого стану спортивного туризму в Закарпатській області дозволить з'ясувати поточні тенденції та визначити напрямки подальшого розвитку. Нижче наведено деякі переваги та недоліки:

Переваги:

1. Природні умови. Закарпаття відоме своїми унікальними гірськими ландшафтами, які створюють чудові умови для розвитку різноманітних видів спортивного туризму, включаючи гірський велосипедний туризм, піший туризм, гірський туризм та багато інших.

2. Розвинена інфраструктура. Деякі райони Закарпаття мають добре розвинену інфраструктуру для зимового спортивного туризму, включаючи сучасні гірські лижні курорти, готелі та ресторани.

3. Культурне надбання. Закарпатська область має багату культурну спадщину, що привертає туристів, які цікавляться історією та культурою.

Недоліки:

1. Нестабільність інвестицій. Деякі регіони можуть стикатися з нестабільністю інвестицій та недостатнім фінансуванням для розвитку інфраструктури та послуг спортивного туризму.

2. Екологічні проблеми. Зростаюча кількість туристів може призводити до негативного впливу на природні екосистеми та забруднення довкілля.

3. Брак популярності деяких видів туризму. Деякі види спортивного туризму, такі як гірський велосипедний туризм або піший туризм, можуть бути менш популярними через обмежену доступність або відсутність розвиненої інфраструктури.

Аналіз цих переваг та недоліків дозволить визначити ключові проблеми та можливості для подальшого розвитку спортивного туризму в Закарпатській області.

Висновки до Розділу III

У розділі III було проведено огляд і аналіз потенціалу регіону для розвитку спортивного туризму, а також вивчено існуючі спортивні об'єкти та маршрути, а також проведено аналіз їх переваг та недоліків.

Під час визначення потенціалу регіону для розвитку спортивного туризму були розглянуті природні, історико-культурні та інші ресурси, які можуть сприяти привабленню туристів для заняття спортивним туризмом. Було звернуто увагу на географічне розташування, кліматичні умови, наявність гірських масивів, річок та інших природних об'єктів, які є потенційними місцями для проведення спортивних заходів.

Під час огляду існуючих спортивних об'єктів та маршрутів були проаналізовані наявні можливості для заняття різними видами спортивного туризму, такими як гірський туризм, велотуризм, водний туризм тощо. Була оцінена доступність та якість інфраструктури, наявність послуг та сервісу.

Проведений аналіз дозволяє визначити перспективні напрямки розвитку спортивного туризму в регіоні, а також виявити потреби у подальшій розвитку та удосконаленні існуючих спортивних об'єктів та маршрутів. Результати дослідження слугуватимуть основою для подальших стратегічних рішень та планування розвитку спортивного туризму в Закарпатській області.

РОЗДІЛ IV ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

4.1. Стратегії розвитку спортивного туризму

Стратегії розвитку спортивного туризму в Закарпатській області можуть включати різноманітні підходи та заходи, спрямовані на залучення туристів, розвиток інфраструктури та підвищення привабливості регіону для активного відпочинку. Ось деякі можливі стратегії:

1. Розвиток інфраструктури

Як зазначав Ковач М. Й. у одній з своїх праць “Важливою умовою досягнення пріоритетних цілей розвитку рекреаційної сфери Закарпаття є визначення та застосування засобів їх реалізації, підбір організаційних та економічних інструментів регулювання розвитку рекреаційно-оздоровчої сфери, а також ресурсне забезпечення, інтенсивність розвитку логістичних систем у

сфері туризму. Підвищення ефективності управління рекреаційно-оздоровчою сферою у регіоні може бути забезпечене впровадженням логістичної системи управління. Обґрунтування ефективного управління рекреаційно-оздоровчою сферою у регіоні потребує рейтингової оцінки його розвитку порівняно з іншими регіонами“ [9].

Стратегія розвитку спортивного туризму, спрямована на розвиток інфраструктури, може включати ряд заходів та ініціатив, спрямованих на поліпшення умов для активного відпочинку та залучення більшої кількості туристів. Ось деякі можливі підходи:

Розширення мережі маршрутів. Розвиток нових туристичних маршрутів для різних видів спортивного туризму, таких як піший, велосипедний та гірський туризм. Це може включати відновлення та позначення маршрутів, а також створення нових маршрутів у популярних туристичних районах.

Будівництво спортивних об'єктів. Створення нових спортивних об'єктів, таких як велодоріжки, тренажерні комплекси, альпіністські траси та спортивні майданчики. Це дозволить залучити більше спортсменів та туристів із різних країн.

Розвиток баз для спортивного відпочинку. Будівництво готелів, гостьових будинків, кемпінгів та інших об'єктів розміщення для спортивних туристів. Це створить зручні умови для проживання та відпочинку після активного дня.

Покращення доступності до природних об'єктів. Забезпечення легкого доступу до природних ресурсів та туристичних атракцій, таких як гори, озера, річки тощо, через будівництво доріг, стежок та мостів.

Забезпечення безпеки. Розробка системи безпеки для спортивних туристів, включаючи рятувальні служби, інструкції з безпеки та встановлення сигналізаційних систем у разі небезпеки.

Ці стратегії спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку спортивного туризму та залучення більшої кількості туристів, що допоможе

збільшити економічний вплив туризму на регіон та покращити якість життя місцевого населення.

2. Просування та маркетинг

Стратегія розвитку спортивного туризму, спрямована на просування та маркетинг, може включати ряд заходів, спрямованих на підвищення обізнаності та приваблення більшої кількості туристів. Ось деякі можливі підходи:

Створення маркетингових кампаній: Розробка ефективних маркетингових стратегій та кампаній для просування спортивного туризму в Закарпатській області. Це може включати рекламні матеріали, веб-сайти, соціальні медіа та інші канали комунікації.

Участь у виставках та ярмарка: Активна участь у виставках та туристичних ярмарках для презентації спортивних можливостей регіону. Це надасть можливість привернути увагу потенційних туристів та партнерів з індустрії туризму.

Партнерство з туристичними агентствами та туроператорами: Укладання партнерських угод з туристичними агентствами та туроператорами для просування спортивних турів в регіоні. Це може включати розробку спеціальних пакетів та пропозицій для спортивних туристів.

Розвиток онлайн-платформ та додатків: Створення онлайн-платформ та мобільних додатків для бронювання та планування спортивних турів в Закарпатській області. Це надасть туристам можливість зручно знаходити та бронювати спортивні заходи та екскурсії.

Підвищення обізнаності та навчання: Організація інформаційних семінарів, тренінгів та майстер-класів для місцевих жителів та підприємців з метою підвищення їхньої обізнаності про спортивний туризм та розвитку навичок у цій сфері.

Ці стратегії допоможуть підвищити обізнаність про спортивний туризм в Закарпатській області, залучити більше туристів та сприяти розвитку туристичної індустрії в регіоні.

3. Екологічна стійкість

Інтеграція екологічно стійких підходів у розвиток спортивного туризму в Закарпатській області може забезпечити його сталість та врахування екологічних аспектів. Ось кілька можливих стратегій у цьому напрямку:

1. Екологічно чисті маршрути та об'єкти. Розробка та підтримка маршрутів та об'єктів спортивного туризму, які мінімізують вплив на природне середовище. Це може включати заохочення використання екологічно чистого спортивного обладнання та матеріалів, а також обмеження доступу до вразливих екосистем.

2. Екологічна освіта та свідоме ведення туристів. Проведення навчальних програм та інформаційних кампаній для туристів щодо екологічної відповідальності під час занять спортивним туризмом. Це може включати правила поведінки у природних заповідниках та парках, утилізацію відходів та збереження біорізноманіття.

3. Співпраця з місцевими органами влади та громадськими організаціями. Розвиток партнерських відносин із місцевими органами влади, екологічними організаціями та громадськістю для спільного вирішення екологічних проблем і підтримки сталого розвитку спортивного туризму.

4. Моніторинг та оцінка впливу. Проведення систематичного моніторингу та оцінки впливу спортивного туризму на навколишнє середовище з метою виявлення негативних наслідків та розробки заходів їх уникнення чи компенсації.

5. Збереження природних ресурсів та біорізноманіття. Заохочення заходів з охорони та відновлення природних екосистем та ресурсів, які

використовуються для спортивного туризму, таких як ліси, водні ресурси та біорізноманіття.

Ці стратегії спрямовані на збалансований розвиток спортивного туризму в Закарпатській області з максимальним збереженням навколишнього середовища та підтримки його екологічної стійкості.

4. Розвиток нових продуктів та послуг

Стратегія розвитку спортивного туризму через розробку нових продуктів та послуг може значно розширити та збагатити туристичну пропозицію Закарпатської області. Ось кілька можливих стратегій у цьому напрямку:

1. Створення нових маршрутів та трас. Розробка та підтримка нових маршрутів та трас для спортивного туризму, які включають різноманітність маршрутів для піших прогулянок, велосипедних подорожей, гірських вишок, каякінгу тощо. Це може включати розробку маршрутів для початківців та досвідчених туристів, а також маршрутів з різними рівнями складності.

2. Розвиток спеціалізованих турпродуктів. Створення спеціалізованих турпродуктів та послуг для різних видів спортивного туризму, таких як екстремальні види спорту, водні види спорту, альпінізм, гірські походи тощо. Це може включати організацію тренінгів, майстер-класів та екскурсій з досвідченими інструкторами.

3. Створення спортивних заходів та змагань. Організація спортивних заходів, змагань та фестивалів для привертання уваги спортивних туристів. Це може включати гірські забіги, веломарафони, сплави на каяках, гірські лижні змагання та інші події.

4. Створення спеціальних програм для спортивних груп та команд. Розробка спеціальних програм та пакетів послуг для спортивних груп та команд, включаючи тренувальні табори, тимбілдінг події та інші спеціалізовані заходи.

5. Співпраця з місцевими спортивними організаціями та клубами. Розвиток партнерських відносин із місцевими спортивними організаціями та клубами для спільної розробки та просування нових спортивних продуктів та послуг.

Ці стратегії допоможуть розширити та удосконалити туристичну інфраструктуру Закарпатської області, зроблять її більш привабливою для спортивних туристів та сприятимуть сталому розвитку спортивного туризму в регіоні.

5. Розвиток спортивних подій та змагань

Розвиток спортивних подій та змагань є ключовою стратегією для залучення спортивних туристів та підвищення привабливості Закарпатської області як спортивного туристичного напрямку. Ось кілька способів розвитку спортивних подій та змагань:

1. Організація спортивних фестивалів та заходів. Проведення регулярних спортивних фестивалів та заходів, які включають різноманітність спортивних дисциплін, таких як гірські забіги, велосипедні марафони, сплави на каяках, гірські лижні змагання тощо. Ці події можуть привертати спортивних туристів з усієї країни та зарубіжжя.

2. Підтримка масових спортивних заходів. Сприяння організації масових спортивних заходів, таких як турніри з футболу, волейболу, бігу тощо, що можуть залучати учасників різного рівня підготовки та віку.

3. Проведення міжнародних змагань. Залучення міжнародних змагань з різних видів спорту, які можуть стати привабливими для спортивних туристів та принести регіону міжнародну увагу.

4. Партнерство зі спортивними федераціями та організаціями. Співпраця зі спортивними федераціями та організаціями для проведення офіційних змагань та турнірів у регіоні.

5. Розвиток інфраструктури для спортивних заходів. Розробка та покращення інфраструктури, такої як спортивні майданчики, стадіони, гірські траси, велосипедні шляхи та водні ділянки, для проведення різноманітних спортивних подій та змагань.

6. Промоція масових та елітних заходів. Привертання уваги до масових та елітних спортивних заходів через маркетингові кампанії, соціальні мережі, спеціалізовані заходи та медіа.

Розвиток спортивних подій та змагань сприятиме привертанню спортивних туристів, залученню інвестицій у туристичну інфраструктуру та підвищенню міжнародного визнання Закарпатської області як спортивного туристичного напрямку.

Ці стратегії спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку спортивного туризму в Закарпатській області та забезпечення його стійкого росту та привабливості для туристів.

4.2 Можливості для приваблення інвестицій та фінансування

Приваблення інвестицій та забезпечення фінансування є ключовими аспектами розвитку спортивного туризму в Закарпатській області. Ось деякі можливості для цього:

1. Публічні інвестиції. Залучення державних або місцевих фондів для розвитку інфраструктури спортивного туризму, такої як будівництво та модернізація гірських маршрутів, велосипедних шляхів, водних ділянок тощо. (таб. 1).

2. Приватні інвестиції. Залучення приватних інвесторів, таких як готелі, ресторани, туристичні агентства, для розвитку нових спортивних об'єктів, готелів та рекреаційних комплексів.

3. Гранти та субсидії. Залучення фінансування через гранти та субсидії від державних, міжнародних та неприбуткових організацій для реалізації конкретних проектів у галузі спортивного туризму.

4. Спонсорська підтримка. Залучення спонсорської підтримки від корпоративних партнерів, бізнес-структур та фондів для організації та проведення спортивних заходів, фестивалів та змагань.

5. Краудфандинг. Використання краудфандингових платформ для збору коштів на конкретні проекти в галузі спортивного туризму, такі як будівництво нових маршрутів, реконструкція стадіонів або організація спортивних заходів.

6. Партнерство з туристичними агентствами та операторами. Укладення партнерських угод з туристичними агентствами та туроператорами для рекламування та продажу спортивних туристичних пакетів, що сприяє залученню туристів із різних регіонів та країн.

Ці можливості можуть допомогти забезпечити фінансову стабільність та розвиток спортивного туризму в Закарпатській області, сприяючи підвищенню його привабливості та конкурентоспроможності.

Висновки до Розділу IV

У розділі IV "Перспективи розвитку спортивного туризму в Закарпатській області" розглянуто стратегії розвитку спортивного туризму та можливості для приваблення інвестицій та фінансування.

Стратегії розвитку спортивного туризму включають в себе розробку маркетингових кампаній для просування регіону як привабливого місця для заняття спортивним туризмом, створення нових продуктів та послуг для різних категорій туристів, розвиток інфраструктури та підвищення якості сервісу, сприяння організації спортивних подій та змагань тощо. Ці стратегії спрямовані на залучення більшої кількості туристів, розширення ринку спортивного

туризму та підвищення його популярності як серед місцевих жителів, так і серед відвідувачів з інших регіонів.

Можливості для приваблення інвестицій та фінансування включають в себе пошук партнерів та інвесторів, які могли б підтримати розвиток спортивного туризму в регіоні, а також використання державних та місцевих програм фінансування, грантів та субсидій. Залучення фінансових ресурсів дозволить реалізувати плани щодо розвитку інфраструктури, створення нових спортивних об'єктів та послуг, проведення маркетингових заходів та подій.

Це сприятиме створенню конкурентоздатного туристичного продукту, збільшенню привабливості регіону для туристів та підвищенню його економічного потенціалу.

ВИСНОВКИ

Висновок до завдання 1

Проведений огляд літератури та аналіз джерел інформації щодо спортивного туризму, зокрема в Закарпатській області, дозволив виявити кілька ключових аспектів. Вивчення наукових праць, монографій, статей

та інших джерел дало змогу зрозуміти поточний стан розвитку спортивного туризму в регіоні, а також визначити основні тенденції та проблеми, з якими стикаються як місцеві туристичні організації, так і туристи.

Закарпатська область має значний потенціал для розвитку спортивного туризму завдяки своїм природним та культурним ресурсам. Гірські ландшафти, річки, культурні та історичні пам'ятки створюють сприятливі умови для розвитку різних видів спортивного туризму, таких як пішохідний туризм, велотуризм, каякінг, гірськолижний туризм тощо.

Аналіз джерел показав, що ключовими факторами, які впливають на розвиток спортивного туризму в Закарпатті, є:

1. Природні ресурси: Регіон багатий на природні ландшафти, які є ідеальними для різних видів спортивного туризму.

2. Інфраструктура: Наявність сучасної туристичної інфраструктури є критично важливою для залучення туристів. Огляд літератури показав, що розвиток інфраструктури потребує додаткових інвестицій та планування.

3. Промоція та маркетинг: Ефективне просування туристичних можливостей Закарпаття на національному та міжнародному рівнях є важливим аспектом розвитку регіону.

4. Екологічна стійкість: Збереження природних ресурсів та екологічна стійкість є основою для довгострокового розвитку спортивного туризму.

Проведений аналіз також виявив основні недоліки та виклики, які стоять на шляху розвитку спортивного туризму в регіоні. Це включає недостатню промоцію туристичних можливостей, недостатнє

фінансування та інвестиції в туристичну інфраструктуру, а також необхідність підвищення якості надання послуг.

Таким чином, для ефективного розвитку спортивного туризму в Закарпатській області необхідно зосередити зусилля на розробці стратегій, спрямованих на поліпшення інфраструктури, залучення інвестицій, ефективну промоцію та збереження екологічної стійкості.

Висновок до завдання 2

Завдання з визначення та класифікації основних видів спортивного туризму, популярних в Закарпатській області, дало змогу отримати чітке розуміння різноманітності та потенціалу цього регіону для розвитку спортивного туризму. Проведений аналіз показав, що Закарпатська область має унікальні природні та культурні ресурси, які сприяють розвитку різних видів спортивного туризму.

До основних видів спортивного туризму, популярних в Закарпатській області, належать:

1. Пішохідний туризм:

- Закарпатські гори та численні природні парки створюють ідеальні умови для пішохідних маршрутів різної складності. Популярні маршрути включають походи на гору Говерла, подорожі по Карпатському національному природному парку та інші мальовничі локації.

2. Велосипедний туризм: Велотуризм стає все більш популярним завдяки мальовничим ландшафтам та розгалуженій мережі велосипедних маршрутів. Зокрема, веломаршрути, що проходять через гори та долини,

приваблюють туристів, які бажають насолодитися активним відпочинком на природі.

3. Каякінг та рафтинг: Закарпатські річки, такі як Тиса та Латориця, пропонують відмінні можливості для водних видів спорту, включаючи каякінг та рафтинг. Ці види туризму приваблюють як новачків, так і досвідчених спортсменів завдяки різноманітності річкових маршрутів.

4. Гірськолижний туризм: Взимку Закарпаття перетворюється на центр гірськолижного туризму. Відомі курорти, такі як Буковель та Драгобрат, пропонують сучасну інфраструктуру та численні траси для лижників та сноубордистів різного рівня підготовки.

5. Екстремальний туризм: Для любителів екстриму Закарпаття пропонує можливості для скелелазіння, та інших видів активного відпочинку. Природні умови регіону створюють сприятливі умови для розвитку цього виду туризму.

Проведений аналіз показав, що різноманітність видів спортивного туризму в Закарпатській області сприяє залученню різних категорій туристів, що позитивно впливає на розвиток регіональної туристичної індустрії. Для подальшого успішного розвитку необхідно інвестувати в інфраструктуру, проводити активну промоцію туристичних можливостей регіону та забезпечити екологічну стійкість, щоб зберегти унікальні природні та культурні ресурси Закарпаття.

Висновок до завдання 3

Оцінка поточного стану інфраструктури для спортивного туризму в Закарпатській області дозволила виявити як сильні сторони, так і проблемні аспекти, що потребують вирішення для подальшого розвитку цієї галузі.

1. Наявність природних ресурсів: Закарпатська область має унікальні природні ландшафти, які сприяють розвитку різних видів спортивного туризму. Гірські масиви, річки, озера та ліси створюють ідеальні умови для активного відпочинку.

2. Розвинені гірськолижні курорти: Такі курорти, як Буковель і Драгобрат, мають сучасну інфраструктуру, включаючи підйомники, траси різного рівня складності, готелі та розважальні заклади. Вони приваблюють велику кількість туристів як з України, так і з-за кордону.

3. Різноманітність туристичних маршрутів: В регіоні розроблено безліч туристичних маршрутів для пішохідного туризму, велотуризму, каякінгу та інших видів активного відпочинку. Це сприяє популярності Закарпаття серед туристів, які шукають активний відпочинок на природі.

1. Недостатня розвиненість інфраструктури у віддалених районах:

У віддалених та важкодоступних районах регіону інфраструктура для спортивного туризму все ще недостатньо розвинена. Дефіцит якісних доріг, місць для проживання та обслуговування туристів обмежує потенціал цих територій.

2. Проблеми з транспортною доступністю: Транспортна інфраструктура потребує покращення. Недостатня кількість авіарейсів та залізничних сполучень з іншими регіонами України та сусідніми країнами ускладнює доступ туристів до Закарпатської області.

3. Недостатнє інвестування в інфраструктуру: Відсутність достатніх інвестицій у розвиток туристичної інфраструктури обмежує можливості для розширення та покращення існуючих об'єктів. Це стосується як державних, так і приватних інвестицій.

4. Екологічні проблеми: Підвищене навантаження на природні ресурси та недостатня увага до екологічних аспектів можуть призвести до деградації природних об'єктів, які є основою для розвитку спортивного туризму.

Рекомендації:

1. Інвестування в інфраструктуру: Потрібно залучати інвестиції для будівництва та модернізації туристичних об'єктів, доріг, готелів та інших закладів обслуговування туристів.

2. Покращення транспортної доступності: Розширення транспортних сполучень з іншими регіонами та країнами, зокрема збільшення кількості авіарейсів та покращення залізничного сполучення, сприятиме зростанню туристичного потоку.

3. Сталий розвиток: Важливо враховувати екологічні аспекти при розвитку туристичної інфраструктури, щоб зберегти природні ресурси регіону для майбутніх поколінь.

Таким чином, оцінка поточного стану інфраструктури для спортивного туризму в Закарпатській області показала, що регіон має великий потенціал для розвитку, проте потребує значних зусиль та інвестицій для покращення існуючих умов та подальшого успішного розвитку туристичної галузі.

Висновок до завдання 4

Соціологічне опитування туристів, які займаються спортивним туризмом у Закарпатській області, дозволило отримати цінну інформацію про рівень їхньої задоволеності умовами та послугами, що надаються в

регіоні. Загалом, результати опитування свідчать про високий рівень задоволеності туристів, однак виявили також певні проблемні аспекти, що потребують уваги та покращення.

Основні результати опитування:

1. Високий рівень задоволеності природними умовами: Більшість опитаних туристів висловили високий рівень задоволеності природними ландшафтами, чистотою повітря та різноманітністю природних об'єктів, які сприяють заняттям спортивним туризмом.

2. Позитивні відгуки про гірськолижні курорти: Гірськолижні курорти регіону, такі як Буковель і Драгобрат, отримали позитивні відгуки за якість трас, роботу підйомників, комфорт проживання та надання додаткових послуг.

3. Задоволеність туристичними маршрутами: Туристи, які займаються пішохідним туризмом, велотуризмом та каякінгом, оцінили добре розроблені та марковані маршрути, а також доступність інформації про них.

Проблемні аспекти:

1. Недостатня кількість місць для проживання: Деякі туристи вказали на дефіцит готелів, кемпінгів та інших місць для проживання, особливо у віддалених районах, що обмежує можливості для довготривалого перебування.

2. Проблеми з транспортною інфраструктурою: Туристи звернули увагу на незадовільний стан доріг, недостатню кількість громадського транспорту та складнощі з доступом до деяких туристичних об'єктів.

3. Відсутність деяких видів послуг: Опитування виявило недоліки у наданні деяких видів послуг, таких як медична допомога, оренда спортивного обладнання та організація екскурсій.

Рекомендації:

1. Покращення інфраструктури для проживання: Необхідно збільшити кількість місць для проживання, зокрема готелів, кемпінгів та туристичних баз, особливо у віддалених районах.

2. Модернізація транспортної інфраструктури: Варто інвестувати у ремонт та будівництво доріг, розширення мережі громадського транспорту та покращення доступу до ключових туристичних об'єктів.

3. Розширення спектру наданих послуг: Необхідно забезпечити надання додаткових послуг, таких як медична допомога, оренда спортивного обладнання, організація екскурсій та турів, що підвищить комфорт та безпеку туристів.

4. Зворотній зв'язок з туристами: Регулярне проведення соціологічних опитувань дозволить моніторити рівень задоволеності туристів та оперативно реагувати на їхні потреби та побажання.

Таким чином, проведене соціологічне опитування туристів, що займаються спортивним туризмом у Закарпатській області, виявило високий рівень задоволеності природними умовами та туристичними маршрутами, проте також підкреслило необхідність покращення інфраструктури та надання додаткових послуг. Виконання запропонованих рекомендацій сприятиме подальшому розвитку спортивного туризму в регіоні та підвищенню привабливості Закарпатської області для туристів.

Висновок до завдання 5

Вивчення основних економічних, соціальних та екологічних факторів, що впливають на розвиток спортивного туризму в Закарпатській області, дозволило визначити ключові чинники, які сприяють або обмежують розвиток цього виду туризму в регіоні. Аналіз виявив як позитивні аспекти, так і проблемні питання, що потребують уваги для забезпечення сталого розвитку спортивного туризму.

Основні економічні фактори:

1. Позитивні аспекти:

- Зростання інвестицій у туристичну інфраструктуру: Останніми роками спостерігається збільшення інвестицій у будівництво готелів, баз відпочинку, підйомників та інших об'єктів туристичної інфраструктури, що сприяє розвитку спортивного туризму.

- Підвищення доходів місцевого населення: Розвиток туризму сприяє створенню нових робочих місць та підвищенню доходів місцевого населення, що позитивно впливає на економіку регіону.

2. Проблемні аспекти:

- Нерівномірний розподіл інвестицій: Інвестиції часто спрямовані в популярні туристичні центри, тоді як віддалені райони залишаються без належної уваги, що обмежує їхній розвиток.

- Високі витрати на підтримку інфраструктури: Значні витрати на ремонт та обслуговування туристичної інфраструктури можуть бути фінансово важкими для місцевих органів влади.

Основні соціальні фактори:

1. Позитивні аспекти:

- Зростання інтересу до здорового способу життя: Підвищення інтересу до активного відпочинку та здорового способу життя серед населення сприяє збільшенню кількості туристів, які займаються спортивним туризмом.

- Розвиток місцевої культури та традицій: Туризм сприяє збереженню та популяризації місцевої культури та традицій, що створює додаткові можливості для розвитку регіону.

2. Проблемні аспекти:

- Відтік молоді з регіону: Молодь часто виїжджає з регіону у пошуках кращих можливостей, що може обмежити розвиток туризму через нестачу кваліфікованих кадрів.

- Соціальна нерівність: Різниця в рівні доходів між різними соціальними групами може призводити до обмеженого доступу до туристичних послуг для певних верств населення.

Основні екологічні фактори:

1. Позитивні аспекти:

- Багатство природних ресурсів: Закарпатська область має багаті природні ресурси, такі як гори, ліси, річки та озера, що створює ідеальні умови для розвитку різних видів спортивного туризму.

- Природоохоронні заходи: Впровадження природоохоронних заходів та створення природних парків сприяє збереженню природного середовища та сталому розвитку туризму.

2. Проблемні аспекти:

- Екологічне навантаження від туризму: Інтенсивний розвиток туризму може призводити до негативного впливу на навколишнє середовище, включаючи забруднення, деградацію природних ландшафтів та втрату біорізноманіття.

- Кліматичні зміни: Зміни клімату можуть впливати на умови для занять спортивним туризмом, зокрема на сніговий покрив для гірськолижного туризму та рівень води в річках для водних видів спорту.

Рекомендації:

1. Рівномірний розподіл інвестицій: Забезпечити рівномірний розподіл інвестицій у розвиток туристичної інфраструктури в усіх районах регіону.

2. Підтримка молоді: Впровадження програм підтримки молоді, спрямованих на збереження та залучення кадрів до туристичної галузі.

3. Екологічно дружні практики: Сприяти впровадженню екологічно дружніх практик у туристичній галузі для зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

4. Кліматична адаптація: Розробка стратегій адаптації до кліматичних змін для забезпечення стійкості туристичної галузі.

Таким чином, врахування економічних, соціальних та екологічних факторів є важливим для сталого розвитку спортивного туризму в Закарпатській області. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме покращенню умов для туристів, збереженню природного середовища та підвищенню економічного добробуту регіону.

Висновок до завдання 6

Аналіз діяльності туристичних агентств, які пропонують активні тури в Закарпатській області, свідчить про значний потенціал цього сектора туризму у регіоні. Виявлено як позитивні аспекти, так і проблеми, які варто врахувати для подальшого розвитку туристичної галузі.

Позитивні аспекти:

1. Розмаїтість маршрутів: Туристичні агентства пропонують широкий вибір активних маршрутів для різних категорій туристів, що включає в себе пішохідні, вело-, каякінг- та гірськолижні екскурсії.

2. Привабливі ціни: Вартість активних турів в Закарпатті в цілому доступна для більшості туристів, що сприяє збільшенню популярності цього напрямку.

3. Якість послуг: Більшість туристичних агентств пропонують високоякісні послуги, включаючи комфортний транспорт, кваліфікованих гідів та затишне розміщення, що забезпечує задоволення туристів.

Проблемні аспекти:

1. Неоднакова якість послуг: Деякі туристичні агентства можуть надавати менш якісні послуги порівняно з іншими, що може вплинути на задоволення туристів та їхню лояльність до бренду.

2. Обмежений вибір маршрутів для певних категорій туристів: Деякі туристичні агентства можуть не мати маршрутів, які відповідають певним

потребам або обмеженням туристів, таким як сімейні подорожі або туристи з обмеженими фізичними можливостями.

Рекомендації:

1. Стандартизація якості послуг: Важливо встановити стандарти якості для туристичних агентств та забезпечити їх дотримання для підвищення рівня задоволення туристів.

2. Розширення асортименту маршрутів: Туристичним агентствам слід розглянути можливості розширення вибору маршрутів, щоб задовольнити різноманітні потреби туристів.

3. Підвищення прозорості ціноутворення: Важливо забезпечити прозорість у формуванні цін на послуги та умови бронювання для підвищення довіри туристів.

Таким чином, врахування позитивних аспектів та вирішення проблемних питань допоможе збільшити привабливість активного туризму в Закарпатській області та покращити задоволення туристів від наданих послуг.

Висновок до завдання 7

Розвиток спортивного туризму в Закарпатській області має великий потенціал, але для його максимального використання необхідні комплексні заходи щодо покращення інфраструктури, маркетингових стратегій та інших аспектів. З метою підвищення привабливості регіону для спортивних туристів, рекомендується впроваджувати наступні заходи:

1. Розвиток інфраструктури: Інвестування в покращення туристичної інфраструктури, зокрема в будівництво нових готелів,

кемпінгів, спортивних майданчиків та трас для активних видів відпочинку.

2. Маркетингові стратегії: Розробка ефективних маркетингових кампаній, спрямованих на просування спортивного туризму в Закарпатській області. Це може включати використання соціальних медіа, створення привабливого контенту та співпрацю з відомими спортивними брендами.

3. Партнерство з місцевими громадами та органами влади: Залучення місцевих громад та органів влади до розвитку спортивного туризму, спільне планування та впровадження проєктів, спрямованих на створення сприятливих умов для спортивних туристів.

4. Підвищення якості послуг: Надання високоякісних послуг для спортивних туристів, включаючи професійних інструкторів, комфортне розміщення та інші додаткові сервіси, які задовольняють потреби сучасних мандрівників.

5. Створення спеціалізованих маршрутів: Розробка та просування спеціалізованих маршрутів для різних видів спортивного туризму, що відповідають різним потребам та рівню підготовки туристів

Загальний успіх розвитку спортивного туризму в Закарпатській області залежить від комплексного підходу та співпраці всіх зацікавлених сторін, включаючи місцеві громади, туристичні компанії, органи влади та інші зацікавлені організації.

Висновок до завдання 8

Розвиток спортивного туризму в Закарпатській області має великий потенціал для привертання туристів та стимулювання економічного

зростання регіону. На основі проведеного аналізу та дослідження рекомендується наступні кроки для місцевих органів влади та підприємців, які можуть сприяти розвитку спортивного туризму в регіоні:

1. Створення сприятливого середовища для інвестицій: Місцеві органи влади повинні активно працювати над створенням сприятливих умов для інвестування у розвиток інфраструктури спортивного туризму, зокрема, у будівництво нових спортивних об'єктів та покращення існуючих.

2. Розвиток туристичних маршрутів та послуг: Підприємці та туристичні компанії мають активно працювати над розробкою та просуванням спеціалізованих туристичних маршрутів та послуг для спортивних туристів, що відповідають їхнім потребам та інтересам.

3. Маркетингові заходи: Спільні маркетингові кампанії та просування регіону як привабливого місця для спортивного туризму можуть допомогти залучити більше туристів та інвесторів.

4. Розвиток партнерств з іншими регіонами та країнами: Залучення інших регіонів та країн до співпраці у розвитку спортивного туризму може сприяти обміну досвідом та ресурсами для спільного успіху.

5. Збереження природи та культурної спадщини: Важливо забезпечити збереження природи та культурної спадщини регіону при розвитку спортивного туризму, щоб зберегти його унікальний характер та привабливість для мандрівників.

Загальна спрямованість на розвиток спортивного туризму в Закарпатській області потребує спільних зусиль та співпраці всіх

зацікавлених сторін, щоб створити привабливе та стабільне середовище для розвитку туристичної галузі та підтримки місцевої економіки.

Список використаних джерел

1. Богуцька, Г. В., & Шаран, В. В. (2019). Сучасний стан та перспективи розвитку спортивного туризму в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету, 46(3), 15-18.
2. Борисюк О.А. Туристичний маркетинг як інструмент дослідження регіонального туристичного ринку / О.А.Борисюк // Географія та туризм: зб. наук. праць.– К.: Альтер-прес, 2015.
3. Глущенко, О. В. (2018). Сучасний стан та перспективи розвитку спортивного туризму в Україні. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія: Економічні науки, (34), 130-135.
4. Грабовський Ю. А. Спортивний туризм : навч. посіб. / Ю. А. Грабовський, О. В. Скалій, Т. В. Скалій. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2009. – 304 с.
5. Данилишин, Ю. Я., & Ільницька, Л. П. (2020). Туристичний потенціал Закарпатської області: проблеми розвитку. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Географія, (2), 50-55.
6. Дехтяр В. Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму / В. Д. Дехтяр. – К. : Наук. світ, 2002. – 202 с.
7. Дмитрук О. Ю. Спортивно-оздоровчий туризм : навч. посіб. / О. Ю. Дмитрук, Ю. О. Щур. – К. : Альтерпрес, 2003. – 232 с.
8. Закон України «Про туризм»: / Верховна Рада України. – К.: Парламентське видавництво, 2005. – 34 с. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>.
9. Ковач М.Й. Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. 2010. Вип. 20.14. С.80-86.
10. Конох А. П. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців із спортивнооздоровчого туризму у вищих

навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук / А. П. Конох. – К., 2007. – 18 с.

11. Марусяк, Л. В. (2021). Спортивний туризм: теоретико-методологічний аспект. Вісник Дніпровського університету. Серія: Міжнародні відносини, 29(3), 250-257. Поліщук, О. (2019). Сучасний стан розвитку спортивного туризму в Україні: історичний аспект. Наукові записки Державного університету «Острозька академія». Серія «Філософія», (24), 123-127.

12. Онищук Н.В., Старинець М.С. Матеріали конф. «Научное пространство Европы - 2010»

13. Офіційний сайт Федерації спортивного туризму України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.fstu.org.ua/

14.

15. Панкова Є.В. Туристичне Краєзнавство: : навч. посіб. К.: Альтерпрес, 2003. 352 с.

16. Пушкар Б.Т. Спортивні пішохідні походи в межах Карпатського туристичного регіону - Студентський науковий вісник. — 2017.

17. Рада з туризму Карпатського регіону [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism-carpathian.com.ua/> Туристический форум <http://www.doroga.ua/>

18. Січка Іван Іванович Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. 2011. Вип.2(34). С.47-53

19. Філіпов З.І. Спортивний туризм. Організація і методика спортивно-туристичної роботи: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів фізкультурного профілю; за ред. М. Лук'янченка / З. І. Філіпов. – Дрогобич: Коло, 2010.

- 20.Цікаве Закарпаття. URL: <http://www.kolyba.org.ua/unikalnezakarpattja/istorija-zakarpattja/589-cikavyak>
21. Шахова М.Ю.Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Туристичний та готельно-рестораннийбізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України" (м. Одеса, 10 квітня 2019 р.) Одеса: ОНЕУ, 2019. 881 с. С.368-371.[1]
- 22.Швиданенко Г.О., Оголь О.В., Заїкіна В.В. Обґрунтування інвестиційних проектів у процесі конверсії активів : навч. Посібник / Зазаг.ред.Х.О. Швейданенко. – К.: КНЕУ, 2018.
23. Hudson, S., & Thal, K. (2013). Tourism and hospitality marketing: A global perspective. Los Angeles: SAGE
- 24.ProUtvorenniaRadiTuristichnikhMistIRegioniv. URL: <http://www.me.gov.ua/>
- 25.Tourism 2020 Vision. URL: <https://www.eunwto.org/doi/book/10.18111/9789284404667>

ДОДАТКИ

Додаток А

Опитувальник для туристів,

які займаються спортивним туризмом в Закарпатській області

Шановні туристи, ми проводимо дослідження щодо розвитку спортивного туризму в Закарпатській області. Будь ласка, дайте відповіді на наступні запитання. Ваша думка дуже важлива для нас і допоможе покращити якість туристичних послуг у регіоні.

Загальні відомості:

1.1. Ваш вік:

До 18 років

18-25 років

26-35 років

36-45 років

46-55 років

Понад 55 років

1.2. Ваше місце проживання:

Україна

Інша країна (вказіть, будь ласка)

1.3. Чи вперше ви займаєтесь спортивним туризмом у Закарпатській області?

Так

Ні

Досвід спортивного туризму:

2.1. Який вид спортивного туризму ви обрали під час вашої подорожі в Закарпатську область? (можна обрати декілька варіантів)

Пішохідний туризм

Велосипедний туризм

Водний туризм (рафтинг, каякінг)

Гірськолижний туризм

Скелелазіння

Інший (вказіть, будь ласка)

2.2. Скільки разів на рік ви займаєтеся спортивним туризмом?

1-2 рази

3-5 разів

6-10 разів

Понад 10 разів

2.3. З ким ви зазвичай подорожуєте?

Сім'я

Друзі

Самостійно

З організованою групою

Враження та задоволення:

3.1. Наскільки ви задоволені якістю інфраструктури для спортивного туризму в Закарпатській області?

Дуже задоволений

Задоволений

Нейтрально

Незадоволений

Дуже незадоволений

3.2. Оцініть, будь ласка, за шкалою від 1 до 5 наступні аспекти (1 - дуже погано, 5 - дуже добре):

Доступність інформації про туристичні маршрути: [1] [2] [3] [4] [5]

Стан туристичних маршрутів: [1] [2] [3] [4] [5]

Якість проживання та харчування: [1] [2] [3] [4] [5]

Безпека під час подорожі: [1] [2] [3] [4] [5]

Доступність медичної допомоги: [1] [2] [3] [4] [5]

**3.3 Чи зустрічали ви під час своїх подорожей труднощі або проблеми?
Якщо так, опишіть, будь ласка.**

Рекомендації та побажання:

**1.1. Які зміни або покращення ви б хотіли бачити в організації
спортивного туризму в Закарпатській області?**

1.2. Чи плануєте ви відвідати Закарпатську область знову для занять спортивним туризмом?

Так

Ні

Не впевнений

1.3. Додаткові коментарі або пропозиції:

Дякуємо за ваш час та відповіді!

Цей опитувальник допоможе вам зібрати необхідну інформацію про досвід та враження туристів, які займаються спортивним туризмом у Закарпатській області. Він охоплює ключові аспекти, такі як загальна інформація, досвід, задоволеність, труднощі та побажання, що дозволить вам отримати глибоке розуміння потреб та очікувань туристів.

Таб.1 Динаміка обсягу прямих інвестицій у економіці Закарпатської області

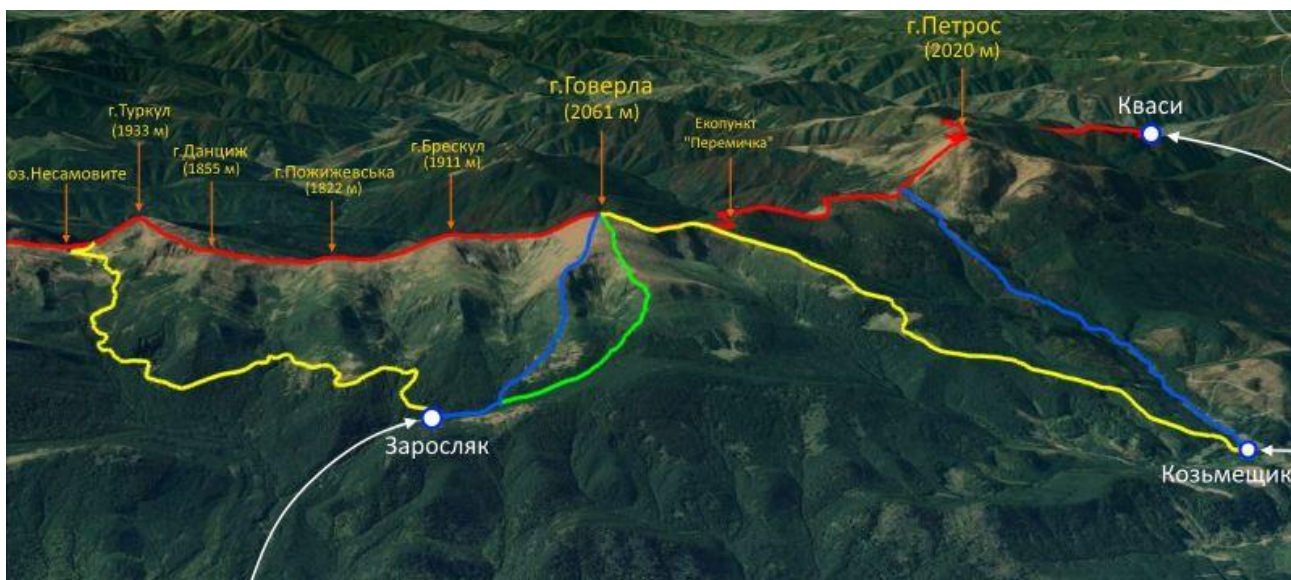

Рис. 1 Маршрут на гору Говерла та гору Петрос

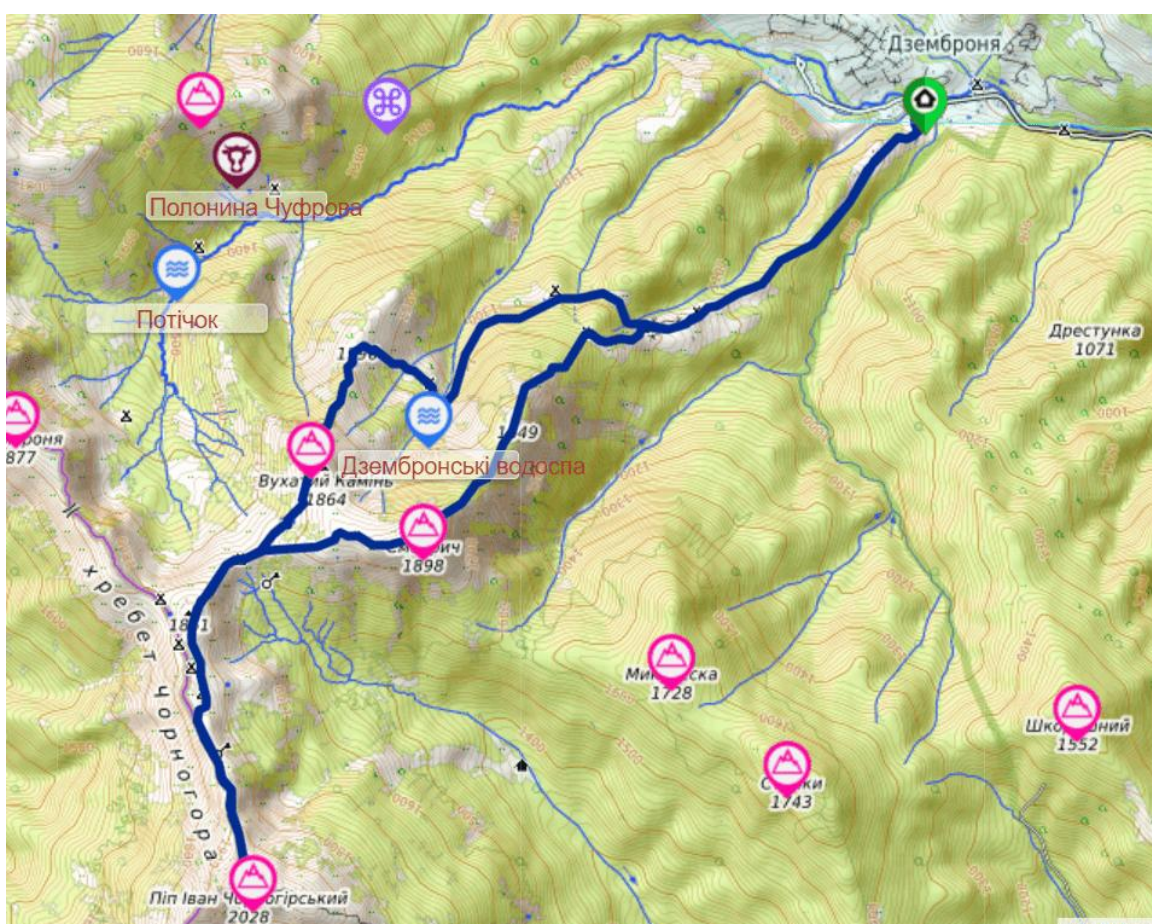

Рис. 2 Маршрут на гору Піп Іван

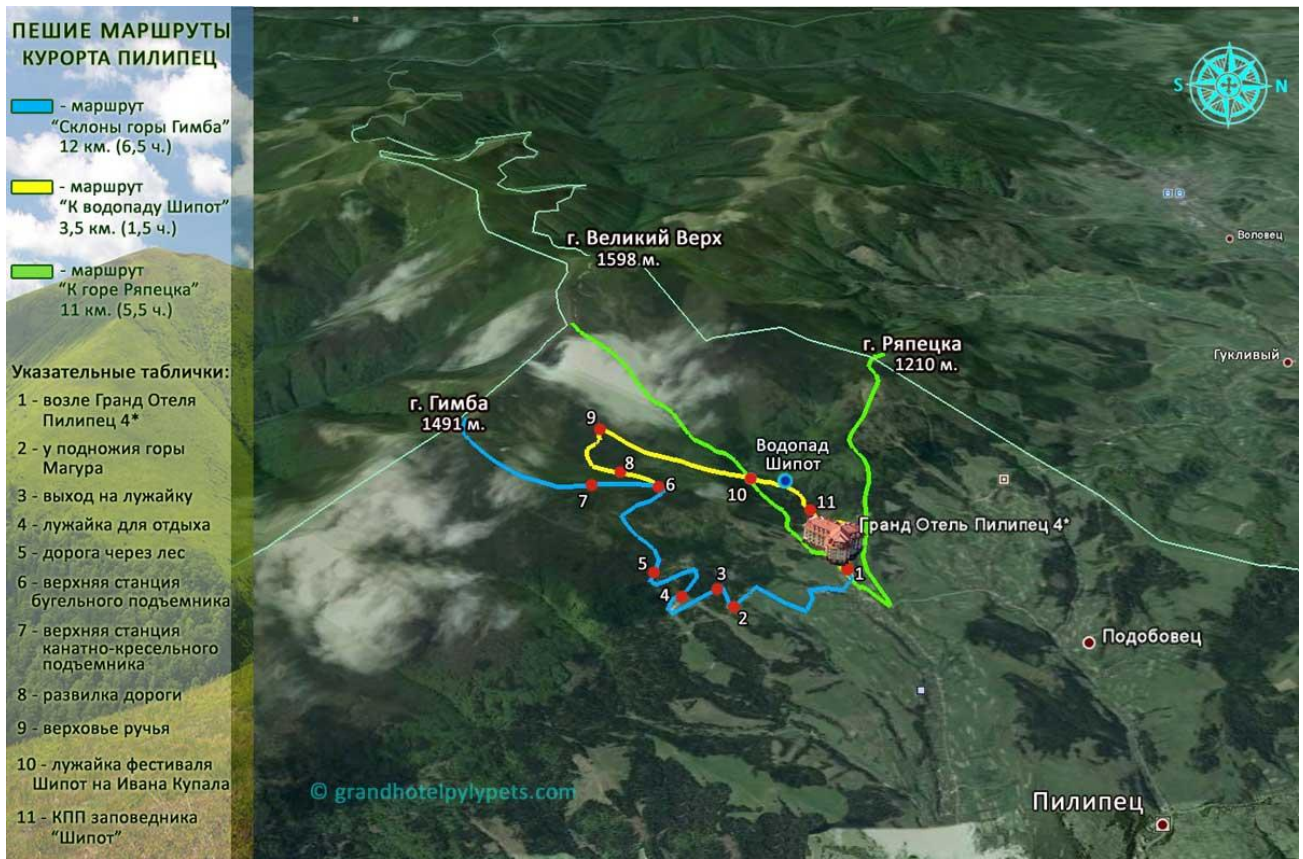

Рис. 3 Маршрут на гору Гемба

Рис. 4 Лижні траси курорту "Драгобрат"

Рис. 5 Гірськолижні траси курорту “Пилипець”.